

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. — z odnośniami do domu dopłaca się 28 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za pierwszą półtorę jednostopniową na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESŁOCHOWA, ulica Pań Maryi Nr. 38. — Telefona Nr. 5

Nota pokojowa Austro-Węgier.

Pod datą 14 września ogłoszony został komunikat urzędowy o wystąpieniu c. i k. rządu austro-węgierskiego do Ojca św. i państw neutralnych z propozycją rozpoczęcia bezpośredniej wymiany zdań pomiędzy stronami wojującymi.

Tekst noty pokojowej zawiera między innymi następujące charakterystyczne ustępy:

„Dla bezstronnego obserwatora nie może być żadnych wątpliwości, że we wszystkich bez wyjątku państwach wojujących gwałtownie wzmożło się dążenie do pokoju na zasadzie porozumienia, że coraz bardziej teruje sobie drogę pogląd, iż dalsze kontynuowanie krwawych zapasów może obrócić Europę w gruzy i wprawić ją w stan takiego wyczerpania, które na całe dziesiątki lat zatamuje jej rozwój, nie dając żadnych gwarancji na przybliżenie przy pomocy oręża decyzji, do której od czterech lat obie strony daremnie zmierzają, nie bacząc na niesłychane ofiary, cierpienia i wysiłki. Jaką drogą i w jaki sposób może być zapoczątkowane ostatecznie osiągnięte porozumienie? Czy istnieje jakieś poważne widoki, że kontynuowanie sposobem detychezasowym dyskusji w sprawie problemu pokojowego doprowadzi do tego celu? Góry starych nieporozumień dałyby się usunąć. Można byłoby prze-

prowadzić wiele nowych przestrzeń, możnaby było rozpuścić całe strumienie powstrzymywanych uczuć ludzkich, w których ciepłem tchnie, niu powróci do życia wszystko istniejące, a natomiast zniknie niejedno przeciwieństwo, do którego przywiązuje się dziś jeszcze przesadne znaczenie.

Podług naszego przekonania, wszystkie państwa wojujące mają obowiązek wobec ludzkości zbadać wspólnie, czy obecnie, po tylu latach ofiarnej, a jednak nierozstrzygniętej walki, której cały przebieg wskazuje na porozumienie, czy obecnie jest możliwym zakończyć te okropne walki.

Wobec tego, c. i k. rząd pragnie zaproponować wszystkim rządów państw wojujących wysłać delegatów na pełną i nieobowiązującą wymianę zdań o zasadniczych podstawach pokoju, do jakiejś miejscowości neutralnej za granicą w niedalekim terminie, co do którego możnaby było się jeszcze porozumieć, i aby delegaci ci upoważnieni byli do wzajemnego wypowiadania poglądów swych rządów w tych sprawach, wysłuchiwania analogicznych komunikatów, oraz szczerego i otwartego upraszczania i udzielania wyjaśnień co do wszystkich tych punktów, które wymagają precyzowania”.

Zachodni teren walk. U wojsk cesarsko-królewskich nie było większej działalności bojowej.

Albanja. Na wschodzie od Trojan wydarły nasze wojska nieprzyjacielowi kilka uporczywie bronionych dworów. Ze zdobytych stanowisk odparto gwałtowne kontrataki włoskie, poparte samochodami opancerzonymi. Włosi cofnęli się w nieładzie.

Na grzbiecie Tomoru rozszerzyliśmy dotychczasowe nasze sukcesy przez zdobycie dalszego terenu.

• Szef sztabu generalnego.

Warunki pokojowe Niemiec. „Monitor Polski” pamielił wczoraj obszerny artykuł poświęcony rozbiorowi mowy wicekanclerza Payera. Artykuł ten kończy następująca konkluzja.

„Warunki pokojowe Rzeszy Niemieckiej, w przemówieniu p. von Payera zawarte, dają się streścić w punktach następujących:

- 1) Restytucja terytorjalnego stanu przedwojennego z wyjątkiem stanu rzeczy wytworzonego na wschodzie Europy.
- 2) Nienaruszalność traktatów zawartych z Ukrainą, Rosją i Rumunią.
- 3) Zwrot kolonii niemieckich, co nie wyłącza zamiany.
- 4) Zrzeczenie się ze strony Niemiec żądania odszkodowań wojennych od koalicji.
- 5) Nietykliwość kwestji wewnętrznej życia Rzeszy Niemieckiej.
- 6) Układy w sprawie międzynarodowego związku narodów, sądów rozjemczych i równo miernej rozbrajania.

Taki jest obecnie program pokojowy Rzeszy Niemieckiej.

Niezawodnie mowa wicekanclerza będzie przedmiotem pilnych rozstrząsań na obu półkuliach”.

Mobilizacja chłopów.

Z Moskwy donoszą: W okolicach Stawropola odbywa się na wielką skalę mobilizacja chłopów do szeregów Białej gwardji. Mobilizację przeprowadzają siła kozacy.

Chłopi brenią się jak moga, uciekają do lasów, wiążą się w bandy i stamtąd czynią napady na białogwardzistów.

Rozstrzelanie popów.

Jeden z dowódców bolszewickich wydał rozporządzenie, w którym zwracając uwagę na szkodliwą agitację popów przeciw bolszewikom i wspomaganie nieprzyjaciela, nakazuje baczną zwracać uwagę na popów i w razie udowodnienia winy natychmiast rozstrzeliwać.

Ekzekucje w Moskwie.

Komisja nadzwyczajna ogłosiła listę osób rozstrzelanych w Moskwie. Lista obejmuje między innymi b. ministrów carskich: Protopopowa i Małakowa, dalej szefa departamentu poljoji Bieleckiego i przywódcę Zw. narodu rosyjskiego Westorowa.

W głąb Rosji.

Polotone po obu brzegach Dwiiny liczne osady rosyjskie zachowują się zupełnie spokojnie wobec pochodu wojsk koalicyjnych. To zachowanie się ich tłumaczy się szczerobliwością.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatery Główna donosi dnia 15 września 1918 r.: Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Rupprechta.

Po obu stronach kanału La Bassee odrzucone zostały częściowe ataki przeciwnika.

Pod Havrincourt anglicy przypuszczali ponowne ataki. Pierwsze fch natarcie odsunęło nas od wschodniego krańca Havrincourt.

Powtarzane w ciągu dnia kilkakrotnie ataki zalamywały się. Jakknajbliższy skoncentrowany ogień artylerji przygotował kontratak, który nam pod wieczór pozwolił w całości odzyskać linię, zajmowaną przed bitwą.

Nieprzyjaciel poniósł tu ciężkie straty i pozostawił około 100 jeńców w naszych rękach.

Grupa wojsk generała-pułkownika v. Boehna.

Umiarkowana działalność artylerjijska. Natarcia, przeciwnika nad strumieniem Omignon zostały odparte.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Armja generała von Carlóvitza znajdowała się pomiędzy Ailette i Aisne znowu w ciężkiej walce.

Po kilkogodzinnem przygotowaniu ognio-wym francuzi zaatakowali nad ranem z nacem naszymi siłami.

Po obu stronach Ailette odparci zostali przez wojska hanowerskie i brunświckie.

Pułki brandenburskie i gwardyjskie, po 9 dniach ciężkich walk, w ciągu których nieprzyjaciel codziennie prawie usiłował wejść w posiadanie wyniosłości na wschód od Vauxaillois, unicestwili wczoraj znowu bądź w walkach na bliskiej dystansie, bądź w kontratakach 4 ataki, przygotowane przez bardzo silny ogień działowy i minowy. Odrzuceni

się przytem zwłaszcza 20 pułk piechoty, pod wodzą majora Millischa.

Nieprzyjaciel nacierał na wschód od La Faux. Kontratak nasz zmusił go do zatrzymania się.

Pomiędzy Sancy a Vailly zalamywały się niejednokrotnie przed linjami naszymi ataki przeciwnika, poprzedzane wozami pancernymi.

Wywiadownicy przepływali na wschód od Vailly kanał Aisney i przyprowadzali z brzegu południowego jeńców.

Na południe od Aisney nieprzyjaciel atakował głównie przy pomocy murzynów senegańskich pomiędzy Revillon a Romain. Mimo ciężkich strat, jakie nieprzyjaciel przy nieudanych atakach przed południem poniósł, nacierał on po południu ponownie po silnem przygotowaniu ogniomem. Odparliśmy go i wzięliśmy przeszło 100 jeńców.

Grupa wojsk generała Galwitza

Po obu stronach drogi Verden Etain rozbiły się natarcia przeciwnika pomiędzy Cote — Lorraine a Mozela.

Walki przedpolowe przed naszymi nowymi linjami.

Nieprzyjaciel, który przypuszczał do nich częściowe ataki przy pomocy wozów pancernych, został odparty.

Działność artylerjijska ograniczyła się do ognia zaporowego, który pzywał się chwila-mi w związku z walkami piechoty.

Zestrzeliliśmy wczoraj 9 balonów i 46 samolotów.

Pierwszy general-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austrijski.

WIEN. Urzędowo donoszą dala 14-go września 1918 r.:

Włoski teren walk. Na wschodzie od Brenty i na Monte Solara odparto natarcia nieprzyjacielskie. Około San Bona nad Piawą udaremniono włoskie natarcia przeprowadzając się przez rzekę.

cia Anglików, którzy między wygórną ludność rozdają po niskich cenach lub za darmo wszelkie artykuły żywności. Gdzie natrafili na opór, jak naprzykład w Frylkoje lub Szestoziersko, brali poprostu członków lokalnych sowietów ze sobą na okręty. Tylko w Rostowskoje skazali na śmierć dwóch rajców. W Kotlasie i miejscowościach sąsiednich gromadzą się welska bolszewickie z zamiarem stawienia oporu naddciągającym koaljantom pod Krasnoberskiem. Tam też przyjdzie prawdopodobnie do pierwszych poważniejszych starć.

Chwila bieżąca.

— Gen. Brusilow, dowódca ostatniej wielkiej ofensywy na froncie galicyjskim, został w Moskwie w pobliżu więzienia Tagańskiego, rozstrzelany.

— Komisarz ludowy do spraw zagranicznych, Cziczerin, zaprzecza doniesieniem o zamordowaniu cesarowej i córek tej oraz pogłoskom o masowych mordach, dokonywanych na niewinnych.

— Maksym Gorkij przyłączył się do bolszewików; zamierza on objąć wydział literacki komisariatu oświaty ludu.

— Lloyd George cierpi na influencę, pląconą z silną gorączką i bólem gardła, wobec czego musi leżeć w łóżku i odwołać wszystkie zapowiedziane przemówienia.

— W Helsingforsie krąży upercywie pogłoska o opanowaniu Petersburga przez kontr-rewolucjonistów.

— Urzędowe źródła stwierdzają bytność wojsk amerykańskich na Murmanie.

— Naprężenie, panujące od dłuższego czasu na froncie lotaryńskim, wyładowało się silnym atakiem francusko-amerykańskim na wysunięty odcinek pod St. Michiel.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Prasa francuska o mowie Payers.

Prasa francuska zaznacza, że mowa Payersa ma być uzupełnieniem mowy cesarza.

„Tems” pisze, że doniosłość obu mów równa jest zeru.

Rzekomy pokój — kompromisowy von Payers jest dla koalicji nie do przyjęcia.

Ustępstwa jego poczynione zostały tylko dla pozorów. Wola koalicji stoi niezmiennie na stanowisku wojny.

„Petit Parisien” pisze, że kwestii aljacko-lotaryńskiej wcale nie poruszono. V. Payer pragnie, zdaje się, również, zastosować prawo mniejszości narodowych tylko do Anglii, a nie do państw centralnych. Ponadto unika wszelkiej wzmianki co do zmian w Austro-Węgrzech i chce utrzymać pokój na Wschodzie.

Od pokoju Payersa do pokoju, o jakim marzy koalicja i jaki przygotowują wojska koalicji, jeszcze daleko.

Mowa Payersa ma o tyle znaczenie, że jaskrawo uwydatnia przynębienie Niemiec.

Trocki w strachu.

Ciekawe wiadomości przynosi o stosunkach w Rosji odnośnie do trydów „Associated Press”.

Trocki kazał uwiadomić dowódcę Czeche-Słowaków, białej gwardji i kozaków na Syberji, generała Aleksiejewa, że za każdego zamordowanego bolszewika on ze swej strony wyda rozkaz rozstrzelania oficerów Aleksiejewa. Na to oświadczył Aleksiejew, że gdyby chociaż jeden taki wypadek zaszedł, on wystąpi z represjami i nie spocznie dopóki nie wytraci wszystkich żydów w całej

Rosji, skończywszy na samym Trockim.

Trocki widocznie zląkł się tego, gdyż wypuszczone wszystkich trydymanych w Moskwie oficerów białogwardzistów. Część ich jednak zaginęła, tak że nasuwa się przypuszczenie, iż zostali oni rozstrzelani.

Organ hr. Karolyiego „Magyar - Ország” pisze w sprawie polskiej.

„Wszystkie rozmowy, umowy, projekty i gadania w sprawie polskiej nie mają najmniejszego sensu.

Polaki, jako takiej, nie można „przyłączyć” ani do Austrii, ani do Węgier. Byłoby to głupotą, gwałtem, niesprawiedliwością! Państwo to musi być zupełnie samodzielnem, zupełnie niezależnym, najwyżej unja personalną z Astrją połączoną Polska, Węgry i Austrija mogą mieć wspólnego króla, ale wszystkie te trzy państwa muszą być zupełnie niezależne”.

Krym za Chelmszczyznę?

„Köln. Volksztg.” donosi, że dyplomacja niemiecka omawiała z ukraińskim prezydentem ministrów, Lisohubem, możliwość przyłączenia Krymu do Ukrainy tylko pod tym warunkiem, że Ukraina zgodzi się na przyłączenie Chelmszczyzny do Królestwa Polskiego.

Rząd syberyjski a Polska.

Jako rzecz nader znamieną uważać należy fakt, że rząd syberyjski zwalnia od stawienia się do służby wojskowej wszystkich Polaków, przebywających na Syberji. Ukraińcy, Lotysze, Litwini i inne narodowości nie są zwolnione, — gdyż jak głosi komunikat urzędowy — Litwa, Ukraina, Łotwa i inne oderwane od Rosji części, nie stanowią państw samodzielnych. Rząd Syberji dąży do złączenia na podstawach federacji wszystkich krajów w granicach dawnego państwa rosyjskiego z wyjątkiem Polski.

Polscy poddani.

„Dz. Poznański” donosi: „Wielu oficerów armji rosyjskiej, chcąc zabezpieczyć się przed aresztowaniem i uniknąć śmierci, postarali się o obywatelstwo polskie lub ukraińskie. Władze niemieckie wydają oficerom tym bez jakiegokolwiek trudności odnośne zaświadczenia.

Dzięki interwencji niemieckiej zdążano uratować od konfiskaty kilka filij banków polskich.

Osiemdziesięciolecie prof. Kubali.

Prof. Ludwik Kubala, mieszkający we Lwowie, zastępujący historjk polski, autor znakomych szkiców historycznych, obchodził 80-lecie swoich urodzin. Jak ze Lwowa donoszą, obchód urządzony pod znakiem hołdu dla prof. Kubali wypadł wspaniale. Pisma lwowskie poświęciły mu obszernie artykuły, a w Kole Literackim odbyła się piękna uroczystość wręczenia adresu prof. Kubali, zainicjowana przez lwowski Uniwersytet i Towarzystwo historyczne.

Zjazd kupców polskich.

Zjazd przedstawicieli i delegatów stowarzyszeń kupców polskich, rozpoczęty został nabożeństwem w Archikatedrze w czasie którego poświęcony był sztandar kupiectwa polskiego.

Obrazy zjazdu otworzył p. Bogusław Herse, witając przybyłych p. ministra Broniewskiego, prezesa Rady m. Warszawy, p. Balińskiego, prezydenta Drzewieckiego, delegatów stow. i zrzeszeń, przedstawicieli prasy, wreszcie wszystkich uczestników zjazdu.

Poczem minister przemysłu i rolnictwa p. Broniewski, dziękując za inicjatywę zwolania Zjazdu, oraz na zaproszenie, oświadczył, że czuje się szczęśliwym i dumnym, iż jako przedstawiciel rządu może wziąć udział w Zjeździe, zwołanym w celu obmyślenia środków, zdolnych stworzyć wielki i potężny handel polski, jako jedną

z podwalin bytu narodowego. Dotychczas handel nasz był słaby, ale gdy przy pomocy postępu i oświaty naród wejdzie na drogę własnej pracy, wzmocze się handel obok przemysłu i rolnictwa.

Z kolei wygłosili powitalne przemowy pp. Drzewiecki, Baliński, St. Brun, Julian Wróblewski, Tehörzewski i inni.

Potem odczytano listy powitalne: od Stow. przemysłowców Królestwa Polskiego, od Stow. drobnych kupców i przemysłowców w Łodzi, wreszcie od żyd. Związku kupców m. Warszawy.

Następnie przystąpiono do utworzenia prezydium Zjazdu, zapraszając na przewodniczącego p. Stanisława Bruna.

Na asessorów zaproszeni zostali p. Balcer z Łowicza, Brożyna z Sosnowca, Brun z Warszawy, Gabryśiewicz z Kiele, Herse z Warszawy, Janusz z Radomska, Karpiniński z Warszawy, Kepiński z Będzina, Krychowski z Lublina, Krytt z Wioctawka, Kujawski z Lublina, Laskowski z Siemka, Miecznikowski z Radomia, Nowosielski z Łodzi, Radwan z Kalisza, Ryłski z Częstochowy, Sapieha z Siedlec.

Na sekretarzy pp.: Bogdański z Łodzi, Brusendorf z Warszawy, Doleżał z Warszawy, Kucharski z Sosnowca, oraz pp.: Piętowski, Plenkiewicz, Sączewski i Tehörzewski z Warszawy.

Po ukonstytuowaniu się prezydium nastąpił obrady zjazdu, według uprzednio ustalonego programu. Sprawozdanie z przebiegu obrad zamieszcimy w jutrzejszym numerze naszego pisma.

WRAŻENIA I UWAGI.

Stara piosnka, na rozmaite melodie wyspiewywana, o braku u nas ludzi, wciąż się powtarza. Najczęściej wyspiewują ją ci, którzy sami nie są zdolni do pracy twórczej.

Więce mówią, że trzeba importować do nas ludzi.

Nie mamy nic przeciwko temu, nie mamy granic dzielnicowych, ale nabitwardość trzeba by już raz zaprzestać oślawiania więzi swej siły, swoich zdolności, przedstawiania się uboższymi, aniżeli jesteśmy w rzeczywistości.

Mnożstwo ludzi zdolnych, odpowiednich pozostaje bez zajęcia. Dajcie im miejsca, a przekonacie się po miesiącu, jakimi tegimi będą pracownikami w biurach, na właściwych posterunkach.

Dawniej mógł rządzić nami byle żandarm, byle generał sprowadzony z za Uralu, i musieliśmy go słuchać, dzisiaj od byle pisarza biura żądają jakichś nadzwyczajności.

Rozumiemy, że brak być może ludzi w pewnych zawodach, prawdziwie fachowych, ale żeby brak był ludzi na zwykłych pracownikach biura, temu wierzyć niepodobna.

Jest w tem poważne nieporozumienie i dziwna chęć dyskredytowania się w oczach innych. Nie koniecznie trzeba rozumieć urzędnika na wzór rosyjski lub węgole na jakiś fason zagraniczny, urzędnik polski może być nieco inny, ale jednocześnie odpowiedni na swem stanowisku.

Doprawdy, trzeba by już zaprzestać tej starej a tak nieprawdziwej piosnki o braku u nas ludzi.

Ludzie są, trzeba ich umiejętnie wyszukać.

Zebrań kobiet.

W ub. niedzielę, o godz. 2 po południu w Siedzibie „Ogniska Robotniczego” przy ul. Krakowskiej odbyło się zebranie kobiet przy udziale około 500 matek i dziewcząt polskich.

Do tak licznego zgromadzenia p. Marja Rajska wygłosiła przemowę o celach i zadaniach Tow. ochrony kobiet, poprzedzając swą prelekcję notatkami historycznymi o stanowisku społecznem kobiety w czasach starożytnych. Prelegentka w słowach pełnych uczucia przedstawiła zebranym ogrom niebezpieczeństw, jakie w czasach obecnych czyha na młode dziewczęta, aby je sprowadzić na młode życie. Walkę z szeregami się wokół zepsucia podjęło aktywnie międzynarodowe katolickie Tow. ochrony kobiet, którego filja znajduje się również i w naszym mieście. Częstochowski Tow. ochrony kobiet ma zamiar w najbliższym czasie otworzyć warsztat introligatorski i szwalnię ubrań papierowych dla nieboszczyków. W zakładach tych nast-

działanie i opiekę licznego zastępu dziewcząt, pozbawionych środków do życia. Ponadto Tow. utrzymywać będzie dwa hoteliki dla kobiet przyjezdnych: jeden przy ul. Siedmiu Kamieni nr. 29, drugi prawdopodobnie przy ul. Krakowskiej. Jednakże, aby działalność Tow. była żywotną i owocną, należy Kobiutom-polkom, którym dobro społeczeństwa na sercu leży, skupić się pod wspólnym znakiem Tow. i w imię jednego hasła rozpocząć zbrojną pracę.

W tym celu prelegentka gorąco zachęcała zebrane niewiasty do zapisywania się na członkinie Tow. Składka wpisowa wynosi zaledwie 10 mk. rocznie. Zapisy skutecznie można u p. Markiewiczowej, ul. Ogrodowa nr. 28, od godz. 9 do 11 rano i od 12 do 1 w południe.

Po przemowie p. Rajskiej zabrał głos ks. S. Niedźwiedzki, zwracając się do zgromadzonych z gorącym apelem, aby nie pozostały głuche na głos rozpaczliwych setek tysięcy bezradnych dziewcząt polskich. Na tem obrady ukończono.

Nie wątpimy, że zebranie niedzielne nie przebrzmie bez echa w naszym społeczeństwie. Niewiasty polskie, które dotychczas, pomimo najlepszych chęci nie mogły się w niemożności do uzdrowienia anormalnych stosunków społecznych, mają obecnie możliwość podjęcia wspólnymi siłami otwartej walki w imię szczytnych haseł pod biało-złotym znakiem Tow. ochrony kobiet.

KRONIKA

— **Z Jasnej Góry.** Bazylika Jasnogórska w ubiegłą niedzielę była znówu przepelniona tysiącami tłumami pielgrzymów, przybyłych na dzień N. Matki Boskiej Bolesnej z różnych okolic kraju.

Przez cały dzień odprawiane były nabożeństwa. Po południu rozległy się na watach pieśni religijne wiernych przy akompaniamencie orkiestry dętej. Uwarno i ludno było też na placu Kordeckiego, który doszczętnie zapelniony był wozami pątników i różnobarwnym mrowiem ludzkim.

— **Wieczór Węgrzyna i Melcera.** Dziś o godz. 8 wiecz. w sali teatru „Paryskiego“ odbędzie się zapowiadany wieczór żywego słowa i muzyki ze współudziałem rozgłośnej sławy artystów polskich: Józefa Węgrzyna i prof. Henryka Melcera. Znakomici goście przybyli już do naszego miasta. — Pozostałe bilety są do nabycia przy kasie teatru.

— **Czas zimowy.** W nocy z niedzieli na poniedziałek cofnięte zostały zegary o jedną godzinę. Od poniedziałku więc mamy już czas zimowy o godzinę późniejszy.

— **Obywatelski czyn.** Rada Op. m. Częstochowy nadesłała nam następujący komunikat:

Wobec wyczytania w „Gońcu Częstochowskim“ wzmianki, iż w Częstochowie, prócz żydowskich kantorów niema biura do pisania wszelkiego rodzaju próśb itp. Rada Op. m. Częstochowy, rozpatrując tę sprawę stwierdziła, że najbardziej poszkodowanymi bywają te ubogie rodziny, których główni członkowie wyjechali na roboty do Prus, nie zabezpieczywszy uprzednio ich utrzymania.

W celu ulżenia i przyścia z pomocą tym rodzinom Rada Op. m. Cz. zawiadamia niniejszym, że od dnia dzisiejszego załatwiać będzie bezinteresownie wszelkie podania do urzędów niemieckich, przedsiębiorstw, fabryk, kopalń, folwarków itd. dotyczące urlopów, odszkodowania, za nieszczerliwie wypadki, renty, areszty na zarobki o-pieszalnych, zwrot rzeczy po zmarłych w Niem-czech robotnikach i podania o zwolnienie z roboty.

— Do biura zgłaszać się należy od godz. 10 rano do 1 po południu każdego dnia powszedniego, biuro mieści się przy ulicy Staszycy Nr. 5.

— **Z niedzieli.** Mieszkańcy Częstochowy nie mogli się skarżyć w ub. niedzielę na brak rozrywek, tembardziej, że i pogoda dopisywała.

Od rana kwadratki skrzętnie uwijaly się po ulicach, przypinając wszystkim niebieskie znaczki na rzecz schroniska dla paralityków. Znaczków nabywani byli chętnie również i przez przybyłych na odpust pielgrzymów.

Po południu odbyła się zabawa w parku 3 Maja, wieczorem zaś kina, jak zwykle były przepelnione.

— **Rozpoczęcie wykładów.** Wykłady na kursach handlowych W. Nassalskiego (ul. Koszusi 9) rozpoczną się dzisiaj o g. 6 po południu.

— **Opera „Bajka“** na scenie ogólnopolskiej. Dzięki inicytywie i zabiegom Stow. kłupów polskich ujrzymy na miejscowej

Podziękowanie

Wszystkim, którzy raczyli przyjąć udział w oddaniu ostatniej posługi drogin nam zwłokom.

S. i P.

Cecylii Urszuli Polakowskiej

a w szczególności Ks. prob. Filipkiewiczowi, Ks. pref. Pechę, ks. Niedźwiedzkiemu, Przełożonej gimnazjum S. S. Nazaretanek koleżankom, krewnym, przyjaciółom i znajomym siada serdeczne „Bóg zapłać“

Rodzina.

Podziękowanie

Wielbnemu Duchowieństwu za bezinteresowny współdział; ks. Sędziemirowi z Kamienicy Polskiej ks. Opasiewiczowi ze Starocy, w szczególności ks. Knorowi za prawdziwie przyjacielską troskliwość i współczucie, ks. Kofas-kiemu z Konopisk za ostatnie serdeczne słowa pożegnania, wszystkim przyjaciółom i znajomym okolicznym, gospodarzom i górnikom wsi Poczesna i Hata, członkom Straży Ogniowej w Poczesnie, orkiestrom z Kamienicy Polskiej i Poczesny i wogóle tym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

S. i P.

Janowi Foltąńskiemu

składa z głębi zbolatego serca gorące podziękowanie.

Zona i rodzina.

scenie głośną operę Stanisława Kazury p. t. „Bajka“. Opera ta, sądzić należy, wzbudzi w naszym mieście tem większe zainteresowanie, ze względu na jej twórcę. Jak wiadomo, p. Stanisław Kazura był swojego czasu dyrektorem częstochowskiej „Lutni“.

Próby z opery odbywają się pod umiejętnym kierownictwem p. Edwarda Makoszy.

— **Z zabawy w parku 3 Maja.** W ub. niedzielę w parku 3 Maja odbyła się zabawa na rzecz Samopomocy K. P. gimnazjum im Henryka Sienkiewicza.

Zabawa urozmaiconą była koncertem orkiestry uczniowskiej pod batutą p. Edwarda Makoszy, oraz popisem harcerzy. Wielkim powodzeniem cieszyła się loteria fantowa, ze względu na znaczną ilość wartościowych fantów.

Okolo godz. 6 wieczorem główna aleja rola się od tłumów częstochowian, defilujących od bramy wejściowej do kwiatnika i z powrotem.

Słowem zabawa udala się znakomicie, przynosząc poważny zasilek pieniężny Samopomocy uczniowskiej.

Należy jednak uczynić małą uwagę pod adresem organizatorów zabawy. Na przyszłość byłoby rzeczą wielce pożądaną, aby ceny wejścia były ściśle ustalone i niezależne od fantacji sprzedawców. Tym razem bowiem od jednych osób pobierano za wejście 1 mk. od innych 50 fen. Byłoby również pożądanem, iżby program zabawy, zapowiadany w afiszach, odpowiadał rzeczywistości.

— **Narady kolejarzy.** W ub. niedzielę o godz. 3 po południu w sali Straży Ogniowej odbyło się zebranie urzędników kolejowych w sprawie wywindykowania przynależnych im sum od rządu rosyjskiego.

Zebranie w obecności blisko stu osób zagał p. Czaki proponując na przewodniczącego p. St. Trocyańskiego, który zaprosił na asesorów Buchacza i Rychtera i na sekretarza p. Makowieckiego.

Na wstępie obrad przewodniczący omawiając stan obecny kolejarzy zawiadomił, iż prezydium ma dwa wnioski w sprawie urzędników kolejowych, a mianowicie: wniosek p. Czakiiego oświadczający, aby zebrani utworzyli komisję, któraby zajęła się stworzeniem Związku kolejarzy polaków i wniosek p. Chojnackiego, brzmiający, aby zebranie wybrało komisję, któraby zajęła się tylko wywindykowaniem sum przynależnych od rządu rosyjskiego.

Po wyjaśnieniach, udzielonych przez wnioskodawców, postanowiono wybrać komisję mającą za zadanie zorganizowanie i zalegalizowanie związku oraz zajęcie się jednocześnie sprawą pieniężną

Do komisji wybrano pp.: W. Szybowskię, F. Czakię, St. Trocyańskiego, L. Rychtera, Buchacza, Chwista i Ziarnieckiego. Na tem obrady zakończono.

— **Cena węgla.** Cena węgla doszła do 24 mk. za korzec. Paskarze, korzystając ze

zbliżającej się zimy i braku dowozu wciąż podnoszą ceny na opał.

— **„Jom-Kipur“.** Wczoraj żydzi obchodzili 24-godzinne święto „Jom-Kipur“, tj. „dzień przebaczenia“ niewłaściwie zwany „sądnym dniem“. W mieście były wszystkie sklepy żydowskie zamknięte.

Ostrzeżenie!!!

ponieważ pojawiły się opakowania do Irysov Ludzago podobne do moich, a zatem upraszam o zwrócenie uwagi Szanownym moim odbiorcom na firmę i znak ochronny

MIECZYŚCER WĘBER

Fabryka cukrów
ulica Panny Marji 29

Bardzo ważne!

Szanownym odbiorcom podajemy do wiadomości, że wszystkie nasze wyroby nie wyłączając znanych z dobroci IRYSOV nabywać można hurtowo po cenach ściśle fabrycznych

W SKLEPIE CUKIERNICZYM

Br. KOWALIK

ulica Panny Marji Nr. 41

Udziałowa fabryka cukrów
Dębski, Ostrowski i S-ka

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piętna 7.
(I. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.
Przyjmuje od 2-ej do 5 południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

ul. Panny Marji № 10.
Wymywanie zębów bez bólu. Płomy
Zęby sztuczne. Korony.
Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Potrzebny chłopiec do
roznoszenia prenumeraty
„Gońca Częst.“

Teatr „PARYSKI” Ulica Panny Marji Nr. 19.

Program od Soboty 14 Września do Srody 18 Września r. b. włącz.

„Bachantka śmierci”

Wspaniały dramat w 5-ciu dużych częściach z życia artystów. W roli głównej słynna Ellen Rychter.

Nad program: Kolej trybowa (Zdjęcie z natury.)

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Zaka. Słuchająca Konserwatorium Warszawskiego.

Dla dzieci wejście wbroniłone.

szczególży w programach. Bufet cukierniczy przy teatrze

Annons! Wkrótce ukaże się wspaniały dramat z życia warszawskiego **„Spotwarzona,”** ze słynnej amerykańskiej serji „WORLD”

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od wtorku 17-go do czwartku 19-go Września r. b.

TYLKO 3 DNI!

Kontrakt śmierci

Oryginalny dramat życiowy w 4 aktach osnuty na tle bohaterskiego poświęcenia się kobiety dla dziecka Ingeborga Rassow. W roli głównej słynna pełna wdzięku artystka duńska

IN A D PROGRAM: MORALNA CIOCIA (Doskonała farsa w 2-ch aktach.)

ANONS: Wkrótce najgłośniejsza sensacja sezonu **„Carska faworyta”** Pierwszy obraz nowej serji na rok 1919. w wykonaniu artystów WARSZAWSKICH.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. Rafała Kantora. Bufet cukierniczy przy teatrze Dla młodzieży wejście wbroniłone Szczególży w afiszach i programach

U W A G A: Od dziś przedstawienia w dnie powszednie rozpoczynają się o godz. 5-ej po południu.

4-ro klasowe Progimnazjum Żeńskie EMILII JURKOWSKIEJ

w Częstochowie ul. Panny Marji Nr. 42.

Przyjmuje uczennice do wszystkich klas. Opłata szkolna przystępna; dla powracających z Rosji możliwe ulgi.

Przełożona **E. Jurkowska.** Kierowniczką **M. Ostrzycka.**

Niniejszem zawiadamiamy Sz. Kliencie, że

„OBRONA”

w godz. od 12 do 1^{1/2}, zamykana będzie na przerwę obiadową Zarząd „OBRONY”.

!!! Kres Wyzskowi !!!

Każdy może mieć bardzo tanio 1/3 kilo (10 pudełek) idealnej wiedeńskiej pasty do obuwia z jednej tabletki

„LURION”

sposób użycia przy tabletkce podany. Żądać w składach aptecznych i sklepach spożywczych.

DOKTOR Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2 choroby skórne i weneryczne Częstochowa ul. Piękną 5. 1-sze piętro. 754-

KURSY HANDLOWE W. NASSALSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE. półroczne dla obojga płci Informacji udziela i zapisy przyjmuje kancelarja kursów ul. KOŚCIUSZKI 9. w dnie powszednie od 6-7 pp. 0258-

DOKTOR Paweł Broniałowski

w CZĘSTOCHOWIE ul. Panny Marji № 21. Choroby skórne i weneryczne i dróg moczowych. Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p. Panie od 12-1 po południu. 877-

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowiite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji Nr. 50. 416-

LABORATORIUM dla PRZEMYSŁU i HANDLU Stow. Kupców Polskich w Warszawie oddział w Częstochowie (Centralna 5 i p.) przyjmuje przedmioty do analizy codziennie od godz. 3-ej do 8-ej p.p. 026-

z pokoje Mięso świeże końskie Mała 2012-
Kuchnią do wynajęcia od 1 Października Szkolna Nr. 27 2005-

Króliki rasowe do sprzedania wieś Wola Hankowska I. Tkaczyński 2022-

Zgubiono księżeczkę wkładową Nr. 15480 na nazwisko Józefa Dąbrowskiego 2015 |

Pokojówka z dobrmi świadectwami potrzebna zaraz. Zgłaszać się Hubertowska 10 2016-

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania garnitur mebli salonowych składający się ze stołu z marmurową płytą, 6 krzeseł, dużego lustra z konsolą oprócz tego biurko damskie, lampa, i obrazy Jasnogórska 24 dom w ogródku

Meble kredensy, stoły, krzesła, szafy, biurka, garnitur mebli, lustra, łóżka po cenach przystępnych poleca skład Mebli ul. P. Marji Nr. 12. 1062-

Zapisy na zbiorowe korepetycje trwać będą od godziny 3 do 5 po poł. w dn. 16, 17, 18 b. m. w lokalu szkolnym (partier) przy ul. Panny Marji nr. 35 2010-

Do wynajęcia pokój umeblowany frontowo z osobnem wejściem elektrycznym oświetleniem może być z całodziennem utrzymaniem ul. Kościuszki 13 m. 8 2018-

Fortepjan

do sprzedania Krakowska 68 m. 13- 2027-

Nowy garnitur mebli marynarkowy do sprzedania wiadomości w Gońcu. 0363-

Nauczycielka z muzyką do 2-ga dziecia na wyjazd potrzebna Oferty w Gońcu 2025-

Komplety popołudniowe

W celu przygotowania dzieci do klas wstępnych I i II a także udzielania korepetycji uczniom i uczniom mniej zdolnym przy szkole nowomiejskiej zorganizowano komplety popołudniowe dla dzieci inteligencji miejscowej do wykładów powołano najlepsze sily nauczycielskie. Kierownictwo objął p. L. Janicki. Zapisy odbywają się codziennie w gmachu b. gimnazjum rządowego (ul. P. Marji 56, wejście z podwórza) od godz. 3-5 pp. 0304-

Ważne dla wszystkich! Wszelkie białe towary oraz chustki zimowe, jeńsienne najtaniej do nabycia u J. Rzasiańskiego ul. Panny Marji Nr. 14 2021-

Potrzebny moseni lub obłopic. do składu Aptecznego ul. P. Marji Nr. 18 2030-

Sprzedam ładne futro skópowe, książki, obrazy, zegarki 5 m. 11 od godz. 3-5 2037-

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszowski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”